

ADR. SOLUCIÓ EXTRAJURISDICCIONAL DE CONFLICTES

Ana Isabel Blanco García

Prof. Ajudant Doctor en Dret Processal, UV

TÈCNIQUES ADR CONCEPTES PREVIS

QUÈ ÉS L'ADR?

**PER QUÈ ES PARLA TANT EN ELS DARRERS ANYS
D'AQUESTS MÈTODES DE SOLUCIÓ I DE RESOLUCIÓ DE
CONFLICTES?**

SERVEIXEN PER A QUALESEVOL CONFLICTE?

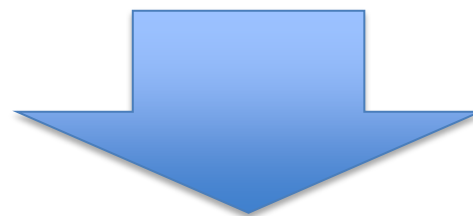
QUÈ/PER QUÈ/PER A QUI LES ADR?

CLASSES D'ADR

ÉS IMPRESCINDIBLE

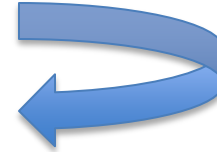
VINCULAR LA SOLUCIÓ DELS CONFLICTES A LA TEORIA DEL
CONFLICTE, AIXÒ ÉS,

NO HI HAURIA SOLUCIÓ O SOLUCIONS SI NO HI HAGUERA
CONFLICTE

PUNT DE PARTIDA EN MEDIACIÓ: IDEA DE CONFLICTE

- EL MÉS IMPORTANT SERÀ PER AIXÒ

DIAGNÒSTIC

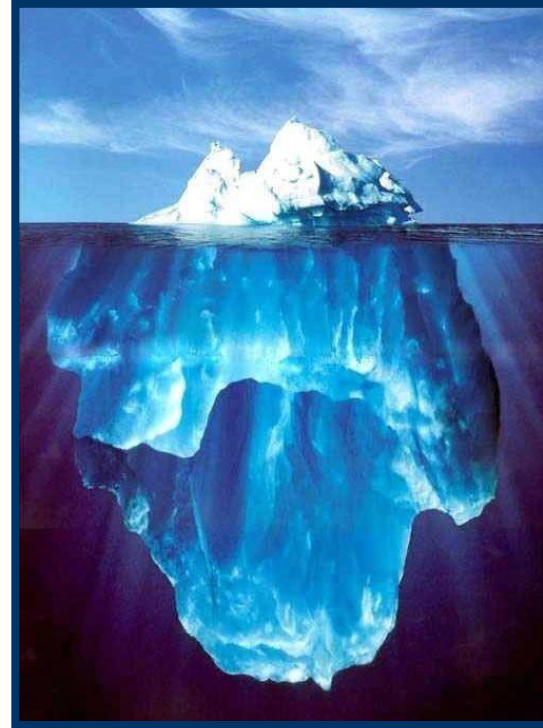
1. SI HI HA CONFLICTE
2. QUIN TIPUS DE CONFLICTE ÉS
3. SI SOLS POT SER OBJECTE DE VIA JUDICIAL O, PEL CONTRARI, HI HA UNS ALTRES MITJANS DIFERENTS DELS TRIBUNALS
4. ROL DE LES PARTS... ACTITUDS (Model bidireccional del conflicte) I VOLUNTAT REAL D'ARRIBAR A UN ACORD I EN QUINES CONDICIONS, O DE MANTENIR UNA IDEA O PSEUDOIDEA DE VENJANÇA

ARA BÉ...

LA GESTIÓ DEL CONFLICTE ÉS COM UN ICEBERG...

POSICIONS

INTERESSOS

Perspectiva de les parts

POSICIONS

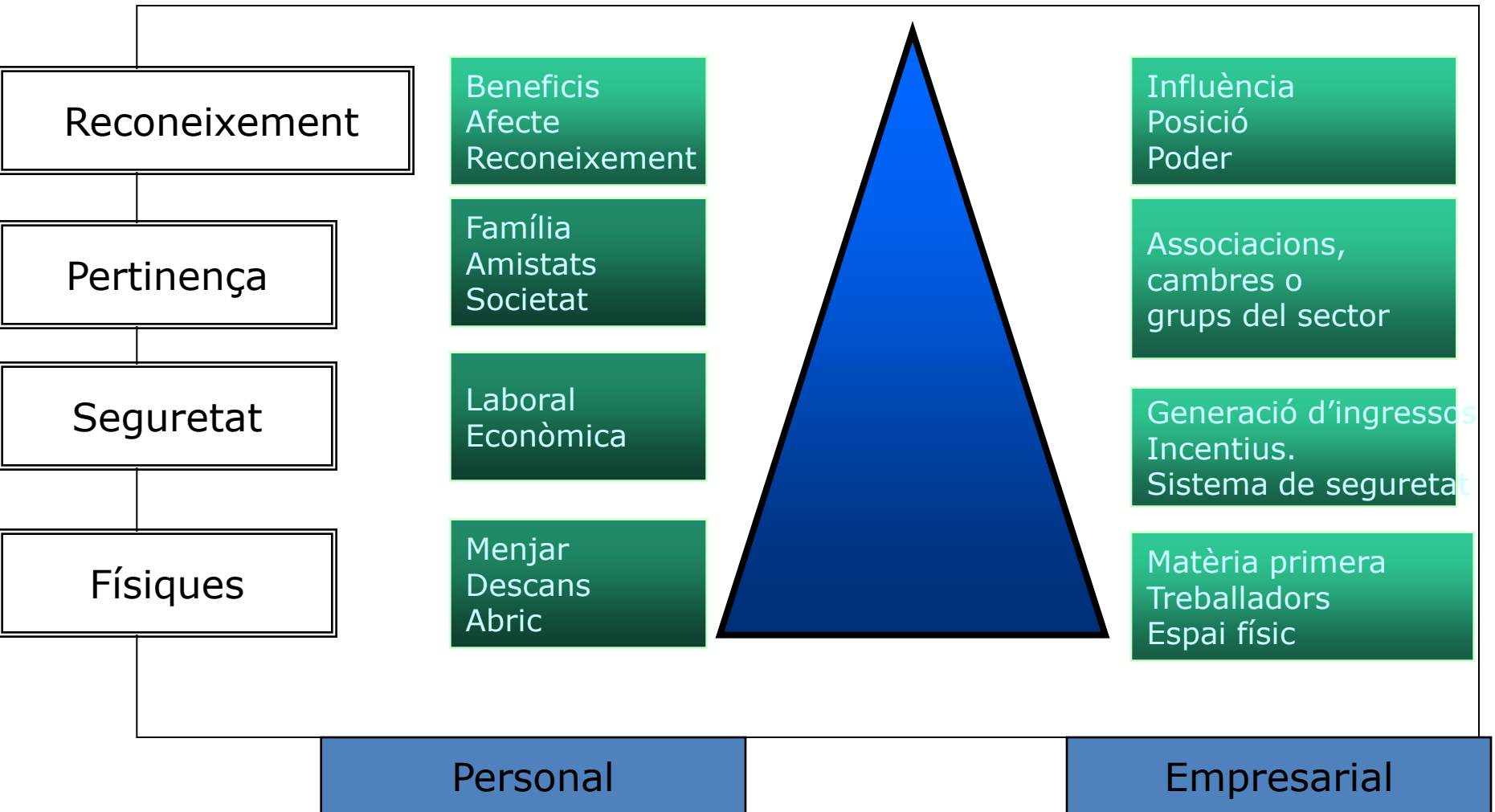
INTERESSOS

+

NECESSITATS

- POSTURA INICIAL. TÉ A VEURE AMB SENTIMENTS, CREENCES I VALORS:
- *EL QUE CREU **QUE** VOL (o diu voler)*
- TÉ A VEURE AMB L'OBJECTIU:
- ***PER QUÈ HO VOL (el que li interessa i vol)***. Error: els interessos són oposats
- FÍSQUES I EMOCIONALS
- NO SEMPRE EXPRESSADES
- ***PER A QUÈ HO VOL***

Piràmide de les necessitats Maslow

L'ANTERIOR ÉS EL QUE JURÍDICAMENT PERMET DIFERENCIAR LES DIVERSES FORMES DE TUTELA...

MITJANS DE TUTELA

Autocomposició: els subjectes en conflicte intervenen en la seua solució i/o gestió:

1. Conciliació
2. Mediació--*out-of-court—court-annexed-mediation*
3. Ombudsman

Heterocomposició

1. Procés judicial
2. Arbitratge

Tècniques mixtes

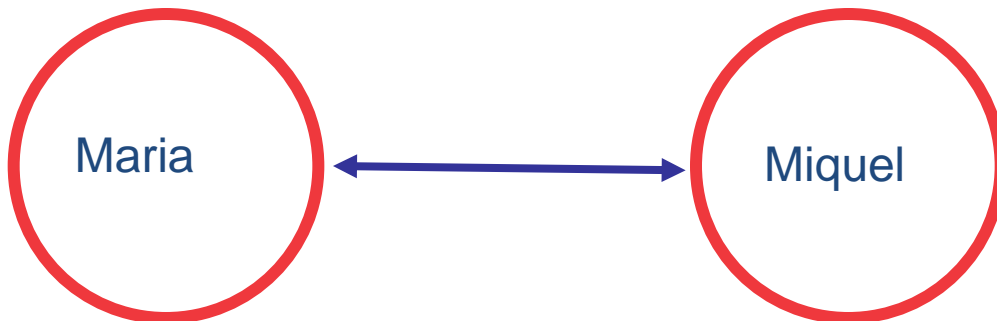
1. Med-arb
2. Conciliació-procés judicial
3. Mediació-procés judicial

NEGOCIACIÓ-MEDIACIÓ-CONCILIACIÓ

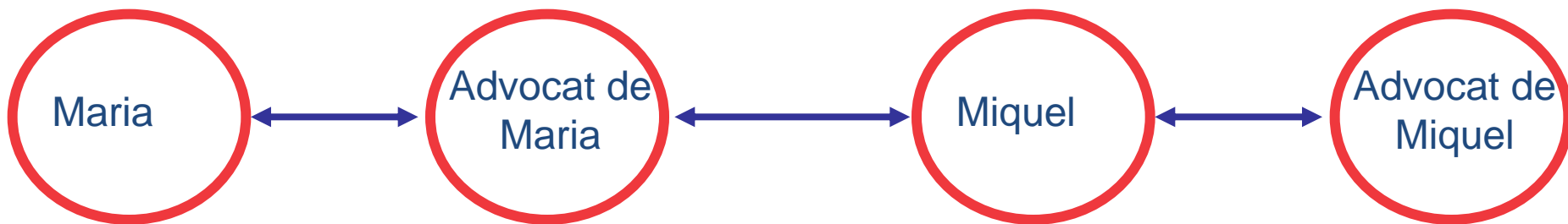
- La negociació no és mediació, però saber negociar és una habilitat extraordinària per a ser bon mediador, tot i que el negociador actua com a part quasi sempre i el mediador és neutral tot i que participa molt del caràcter i les habilitats del negociador.
- La conciliació no és mediació, però els principis que permetran i permeten entendre les diferències d'aquesta amb l'hetercomposició, permeten entendre la incorporació en l'ordenament jurídic de la mediació, tot i que el conciliador no aprendrà a ser-ho.
- La mediació no és una institució nova sinó que participa d'una història basada en la conducta dels individus i en l'ocupació dels seus mitjans.
- Parlar de negociació és important i bàsic per treballar amb tècniques que permeten les habilitats pròpies del bon mediador.

NEGOCIACIÓ

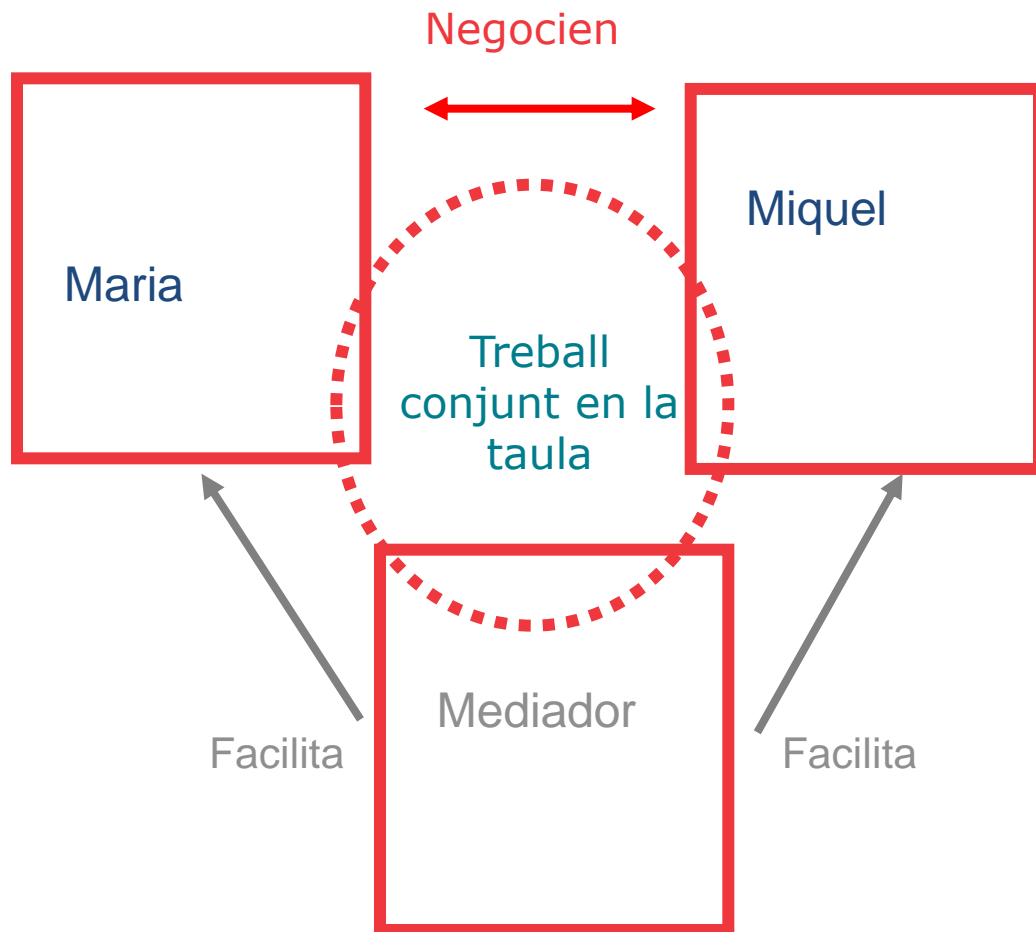
Negociació directa

Negociació a través d'advocats

MEDIACIÓ

NEGOCIACIÓ

És un procediment de presa de decisions en el qual dues o més parts interdependents parlen entre si en un esforç per resoldre els seus interessos antagònics

- El bon negociador que vulga tenir èxit ha de negociar amb aquestes idees en la ment (Ovejero):

1. No ha d'haver-hi guanyador ni perdedor (binomi *win-win*)

2. Negociar no és imposar les teues idees

3. Cedir no és perdre

- Binomi *win-win* = si la negociació és un èxit per als dos, crea confiança, i és la preparació d'un terreny favorable per a unes altres negociacions.

ARA BÉ... NO HI HA UNA SOLA CLASSE DE NEGOCIACIÓ

ESTILS DE NEGOCIACIÓ. COOPERATIVA VS. COMPETITIVA

Competitiva (jo guanye, tu perds) Cooperativa (tots guanyen i ningú perd)

Els participants són adversaris

Tenen una relació amistosa

L'objectiu és la victòria

L'objectiu és l'acord

Es desconfia de l'altre

Es confia en l'altre

S'insisteix en la posició

S'insisteix en l'acord

Es contraresten arguments

S'informa

S'amenaça

S'ofereix

No es pensa en els interessos de l'altre

Es pensa en els interessos de l'altre

S'exigeixen guanys per arribar a un acord

S'intenta cobrir les necessitats de l'altre

S'intenta traure els majors beneficis

S'accepten pèrdues per arribar a un acord

NEGOCIACIÓ *INTER PARTES* (directa)

Negociació competitiva:
guanyar terreny al contrari mitjançant mecanismes psicològics tals com exageracions, amenaces de no continuar... Es pretén que el contrari cedisca més. Les parts pressuposen que una solució impositiva (heterocompositiva) serà més perjudicial per al contrari.

Negociació en col·laboració (col·laborativa): cessió d'ambdues parts; no es tracta de guanyar sinó de resoldre el conflicte. Es vol continuar amb la relació, la credibilitat i la confiança.

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ I MEDIACIÓ

- A) **PREPARACIÓ DE L'AMBIENT FÍSIC (val per a mediació)**

- B) **PREPARACIÓ PSICOLÒGICA**

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

A) PREPARACIÓ DE L'AMBIENT FÍSIC (val per a mediació)

- **Condicions i comoditat de l'espai:**
 - ✓ Il·luminació adequada
 - ✓ Color de les parets
 - ✓ Temperatura confortable
 - ✓ Ventilació-olors
 - ✓ Aïllament contra els sorolls exteriors, etc.
 - ✓ Espai tancat = secret deliberacions
- **Emplaçament de la sala:**
 - ✓ Sala destinada a aquest tipus de reunions. Hotel? Restaurant?
 - ✓ Grandària de la sala: depèn del nombre d'assistents. L'estretor de l'espai produeix sentiment d'inhabitabilitat i fa vindre ganes d'acabar al més aviat possible. El contrari impedeix comunicació i afavoreix grupets informals.
- Cal preveure **begudes i gots**, així com **mocadors**.
- **NO telèfon** activat.

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

A) PREPARACIÓ DE L'AMBIENT FÍSIC (val per a mediació)

- **Taula:**

- ✓ Sí o no taula?
- ✓ Forma i grandària.
- ✓ Llargues i rectangulars (per a activitats amb grups jerarquitzats).
- ✓ Millor rodona o si escau, ovalada.

- **Mobiliari i la seua disposició.**

- ✓ Com seure? Pot ser entremesclats els negociadors i els subjectes. S'eviten situacions desagradables de tensió. Evites “els uns”, “els altres”, “ells”, “nosaltres”.
- ✓ Cadires: ni molt còmodes ni molt incòmodes.
- ✓ Cadires de models i grandàries iguals, i sobretot a la mateixa altura totes elles.

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA

Model HARVARD

1. ALTERNATIVES
2. INTERESSOS
3. OPCIONS
4. LEGITIMITAT
5. COMPROMISOS
6. COMUNICACIÓ
7. RELACIÓ

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA

- La meta de la negociació no és arribar a un acord sinó ASSUMIR QUE un acord és millor que estar sense acord.
- Correcte tenir sempre alternatives.
- Ha d'analitzar-se:
 - a) Què faré si no arribe a un acord amb l'oponent?
 - b) Què farà ell si no arriba a un acord amb mi?
 - c) Quines són les veritables qüestions que estan en joc en la negociació?

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA

1. **ALTERNATIVES:** Quina solució és la que trobe sense l'altre, sense negociació?

➤ **MAAN** (millor alternativa a l'acord negociat)

- La meua MAAN: La conec? És realista? Puc millorar-la? M'ajuda a decidir?

Errors freqüents: No pensar en la meua MAAN abans d'anar a la negociació.

- La seua MAAN: La conec? Com puc fer perquè la seua MAAN la veja difícil d'aconseguir?

➤ **PAAN** (pitjor alternativa a l'acord negociat)

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA

2. INTERESSOS: Centrar-se en els interessos en lloc de les posicions augmenta les nostres possibilitats d'aconseguir un bon resultat.

Quines prioritats tinc?

Què és realment el que em preocupa?

Què és el que vull?

Com ho vull?

Per què ho vull?

Per a qui ho vull?

Priorització dels meus interessos, quin interès és personal i quin és professional? ...és important.

PRIORITZAR I TEMPORALITZAR A CURT, MITJÀ I LLARG TERMINI

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA

3. OPCIONS: Són les idees creatives que ens permeten buscar les solucions més avantatjoses per a totes les parts, aprofitant tots els recursos disponibles en la negociació.

→ A més opcions, més possibilitats que es trobe una que satisfaga els interessos prioritaris de les parts.

4. LEGITIMITACIÓ: Criteris de justícia, normes, pràctica habitual, protocols, opinió de tercers, etc.

5. COMPROMISOS: Els compromisos són els acords que s'obtenen en la negociació, i han de ser clars, executables i duradors, i amb possibilitat de redaccions diverses.

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA

6. COMUNICACIÓ: Aplicar la tècnica d'escolta activa, demostrar que hem entès el seu punt de vista. Ha de ser una comunicació congruent: la verbal i la no verbal han d'estar en sintonia.

7. RELACIÓ: Capacitat de treball de manera conjunta, manejant les nostres diferències de manera eficient.

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA. Dimensió i estratègies

1. Dimensió: s'ha de valorar que cadascun pretindrà el que més li interessa i hi ha una dimensió intermèdia que és la que finalment ocuparà la decisió.

Elements que cal valorar:

- Què és el que es negocia
- Quins són els interessos
- Què estic disposat a cedir i què no
- Què cedisc i què cedeix
- Què obtinc i què obté

BASES PER A UNA BONA NEGOCIACIÓ

B) PREPARACIÓ PSICOLÒGICA. Dimensió i estratègies

2. Estratègies:

- Crear confiança i compartir informació
- Fer moltes preguntes
- Cedir algunes informacions
- Fer simultàniament ofertes
- Afegir nous elements a la negociació
- Reducció de costos

EL PAPER DE L'EMOCIÓ O ELS SENTIMENTS, POSITIUS O NEGATIUS, CONTINUA SENT UNA DE LES ÀREES MENYS ESTUDIADA EN NEGOCIACIÓ

BASES D'UNA BONA NEGOCIACIÓ

- I PER A TOT AIXÒ NO CAL OBLIDAR

- Utilitzar les formes, la cortesia, el respecte a l'ordre del dia i evitar interrupcions a qui està en ús de la paraula
- No posar-se furiós: relaxar-se, respirar
- No insultar ni calumniar
- No posar a l'altre en situació d'inferioritat. No humiliar
- No negociar en situació d'inferioritat física o moral
- Una negociació tindrà èxit quan no hi ha vencedor ni vençut, sinó interlocutors satisfets de la solució que s'ha trobat

NEGOCIACIÓ

FASES ESSENCIALS DE LA NEGOCIACIÓ

1. Preparació

2. Intercanvi d'informació

3. Descans per valorar la informació compartida

4. Tancament de la negociació

5. Valoració del procés i del resultat

NEGOCIACIÓ

TÈCNIQUES DE NEGOCIACIÓ

- Necessitat de diferenciar interessos de posicions.
- Solucions a través d'un ventall d'opcions. A més alternatives possibles, més fàcil d'aconseguir l'acord.
- Reconèixer les limitacions. No és camp obert sense límits sinó conflicte limitat.
- Ha d'estar present la situació d'ambdues parts en cas que no es culminara la negociació.

TÈCNIQUES DEL NEGOCIADOR (TERCER ALIÈ)

- 1. Pujar a la balconada**, mantindre la distància psicològica respecte del que ocorre en l'escenari de la negociació. No implicar-se emocionalment (“si ho he entès bé...”).
- 2. Posar-se del costat de l'oponent**, no entrar en la confrontació, aproximar posicions, acurtar distàncies...
- 3. No mostrar oposició**
- 4. Tendir un pont d'or**, ajudar l'altra part a retrocedir, arribar als acords fàcils i anar reconduint progressivament els diversos punts en conflicte
- 5. Utilitzar el poder d'educar**, advertir-lo que no pot guanyar sense comptar amb nosaltres, posar en la taula el risc de no negociar.

CONCLUSIÓ: UN BON NEGOCIADOR:

- ✓ Sap escoltar
- ✓ Evita discutir
- ✓ No argumenta constantment
- ✓ Busca el que l'uneix a l'altre i no el que le'n separa
- ✓ És ferm, però agradable en el tracte
- ✓ Entén la negociació com una via per a la col·laboració mútua
- ✓ Busca el seu propi benefici a través de l'assoliment de l'altra part

Si no és possible ARRIBAR A CAP ACORD

INTERVENCIÓ DEL MEDIADOR

En la pràctica

Quines són les tècniques necessàries per ser bon negociador i extrapolables al mediador?

1. **Buscar l'acord**

- ✓ Quins són els seus interessos?
- ✓ En què coincideixen amb els meus?
- ✓ Quina proposta pot cobrir els dels dos?

2. **Escolta activa:**

Concentració en qui parla i després es retransmet allò escoltat per corroborar que s'ha entés.

- ✓ S'ha de fer sentir a l'altre que se l'està escoltant.
- ✓ No interrompre.
- ✓ No mirar amb gest inquisidor.
- ✓ Assentir de tant en tant (comprenc, no que done la raó).
- ✓ Preguntar, preguntar i preguntar.

3. Parafrasege

Reiteració d'allò rellevant del discurs, traduir-ho a un llenguatge més imparcial, sense connotacions negatives (traduir llenguatge negatiu en positiu).

- ✓ A veure si l'he entès bé, vostè ha dit....
- ✓ Corregisca'm si m'equivoque, vostè ha dit...
- ✓ Permeta'm que faça un resum del que vostè ha dit.
- ✓ Hi ha algun aspecte que vostè considere important i que no haja recollit en el meu resum?
- ✓ Entenc com se sent... (cal ser acurat en la forma i el moment en el qual ho dic, ja que comprendre el punt de vista de les parts no és el mateix que estar-hi d'acord. Les parts poden malinterpretar la intenció del mediador).
- ✓ Vol comentar-me vostè alguna cosa més?

4. Verificació de la comprensió i resum

- ✓ Aclarir malentesos
- ✓ Fer èmfasi en acords previs i elements comuns
- ✓ No centrar l'atenció en les diferències

5. Paciència

6. Etiquetatge dels comportaments

Donar una indicació prèvia del comportament que s'utilitzarà: "Li faré una pregunta..."

Prepara - Dóna temps - Evita brusquedats

CAL EVITAR...

- Irritar el contrari amb frases com "Et faré una oferta molt generosa", "Com ja hauries de saber", "Com bé saps"...
- Fer contrapropostes ràpides a propostes: Creen sensació de falta d'escolta o interès
- Escalada defensa-atac-defensa: Quan entren en joc les emocions
- Intentar agradar → Independència
- Controlar les emocions → Despersonalitzar
- No usar "trucs" o "armes de guerra"

CONCILIACIÓ

MEDIACIÓ I CONCILIACIÓ NO SÓN EL MATEIX

Mediador: treballa més amb les parts. Són elles les que aconsegueixen l'acord. Vol arribar a la millor de les solucions, volguda per les parts

Conciliador: intervé entre les parts i fins i tot proposa solucions. Li importa arribar a una solució.

CONCILIACIÓ

En tots els àmbits hi ha conciliació:

1. CIVIL

2. PENAL

3. LABORAL

4. ADMINISTRATIU

CONCILIACIÓ

Dues dades:

1. S'identificava la conciliació amb els jutges.
2. En aquells països de cort anglosaxona irromp l'autocomposició a meitat del s. XX, però no volen parlar de conciliació perquè és una institució en la qual el tercer tracta que les parts es reconcilien i això no és el que es pretén. El tercer que irromp en aquest moment vol que les parts arriben a l'acord per elles mateixes amb la seua ajuda, sense proposta directament o indirectament imposada pel tercer componedor.

ADR. SOLUCIÓ EXTRAJURISDICCIONAL DE CONFLICTES

Ana Isabel Blanco García

Prof. Ajudant Doctor en Dret Processal, UV

MEDIACIÓ

Autocomposició

Intervenció d'un tercer

Les parts acorden, no el tercer

Tercer = Guia gestió del conflicte

Mediació = Conciliació?

Per què mediació? Per què ara?

- Capacitat d'adaptació a qualsevol àmbit
- Impuls de la UE de les ADR
- Llei 5/2012, de mediació en assumptes civils i mercantils

Concepte de mediació

Procediment extrajurisdiccional en el qual els subjectes en conflicte decideixen voluntàriament reconèixer-se capacitats per participar en la resolució d'un conflicte, amb intervenció del mediador, amb una solució que haurà de subscriure's en un acord que implicarà cessions per ambdues parts i un restabliment de la situació prèvia al conflicte, bé solucionant-lo bé aprenent a gestionar-lo.

NO ÉS UN PROCÉS, ÉS UN PROCEDIMENT

Mitjà de solució de controvèrsies, siga quina en siga la denominació, en què dues parts o més intenten voluntàriament aconseguir per si mateixes un acord amb la intervenció d'un mediador (Article 1 Llei 5/2012).

OBJECTIUS DE LA MEDIACIÓ

- **Identificar el conflicte**
- **Analitzar el conflicte** (interessos de les parts)
- **Identificar emocions**
 - ✓ ASSERTIVITAT
 - ✓ INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL
 - ✓ ÚS DE TÈCNIQUES
 - ✓ ESCOLTA ACTIVA
- **Desbloquejar canals de comunicació PARAFRASEIG**
- **Generar opcions** per resoldre el conflicte

PRINCIPIS --- AVANTATGES

- **Principi de lliure disposició de les parts** → Voluntat de sotmetre el conflicte a mediació i voluntat d'abandonar la mediació
- **Principi d'igualtat** → Oportunitat, contradicció
- **Flexibilitat i no formalisme** → Sessions, temps, fases, forma
- **Neutralitat = Equidistància**
- **Imparcialitat**
- **Confidencialitat**

Independència?

Incompliment

Responsabilitat!!!

MODALITATS DE MEDIACIÓ

Moment processal → vinculació a un procés

- Preprocesal
- Intraprocesal
- *Postsententiam*

Subjectes

- Mediador únic
- Pluralitat de mediadors

Objecte de conflicte

- Branca del dret civil, mercantil, penal...

Modalitat de realització

- Comú → *face to face*
- Indirecta → mediador i una part
- Format especial → cicles, conferències...

SUBJECTES: PARTS + MEDIADOR

Estatut del mediador → Arts. 11-15 Llei 5/2012

Article Llei 5/2012	Característica / Requisit
Art. 11	<p>Persones naturals que es troben en ple exercici dels seus drets civils. Persones jurídiques?</p> <p>Possessió de títol oficial universitari o de formació professional superior i comptar amb formació específica per exercir la mediació</p> <p>Assegurança o garantia de responsabilitat civil</p>
Art. 12	Formació inicial i contínua, i codis de conducta voluntaris
Art. 13	Imparcialitat → deure d'informació d'alguna causa
Art. 14	Règim de responsabilitat
Art. 15	Remuneració → provisió de fons

SUBJECTES: PARTS + MEDIADOR

Institució de mediació

Art. 5 Llei 5/2012

Tenen la consideració d'institucions de mediació les entitats públiques o privades, espanyoles o estrangeres, i les corporacions de dret públic que tinguen entre les seues finalitats l'impuls de la mediació, i en faciliten l'accés i l'administració, inclosa la designació de mediadors, havent de garantir la transparència en la referida designació. Si entre les seues finalitats figura també l'arbitratge, s'adoptaran mesures per assegurar la separació entre ambdues activitats.

Art. 11 Llei 5/2012

Les persones jurídiques que es dediquen a la mediació, siguen societats professionals o qualsevol altra prevista per l'ordenament jurídic, hauran de designar per al seu exercici una persona natural que reunisca els requisits previstos en aquesta Llei.

OBJECTE DE LA MEDIACIÓ

CONFLICTE

Tipus de conflicte?

Asimetria de la relació?

Disponibilitat de les parts?

ESCOLES DE MEDIACIÓ

- Model tradicional-lineal o escola de Harvard
- Model circular-narratiu de Sara Coob
- Model transformatiu

ESCOLES DE MEDIACIÓ

Model tradicional-lineal o escola de Harvard

Sorgeix de la negociació col·laborativa a Harvard

Tècniques:

- Alternatives
- Interessos
- Opcions
- Criteris de legitimitat
- Relació
- Compromís

MÈTODE:

- Separar les persones del conflicte
- Centrar-se en els interessos
- Treballar de manera creativa per opcions
- Treballar amb elements de legitimitat

Mediador = Facilitador de comunicació

ESCOLES DE MEDIACIÓ

Model circular-narratiu de Sara Coob

Es treballa amb l'ordre i el desordre → CAOS serveix per canviar les històries

Elements de les ciències socials (teràpia familiar, teoria de la comunicació, etc.)

MÈTODE

- Augment de les diferències per flexibilitzar el sistema i arribar a un nou ordre.
- Legitimació de tots els implicats.
- Canvi de significat. Construcció d'una història alternativa a la qual porten les parts, per veure el problema des d'un altre angle.

ESCOLES DE MEDIACIÓ

Model transformatiu

Revaloració i reconeixement

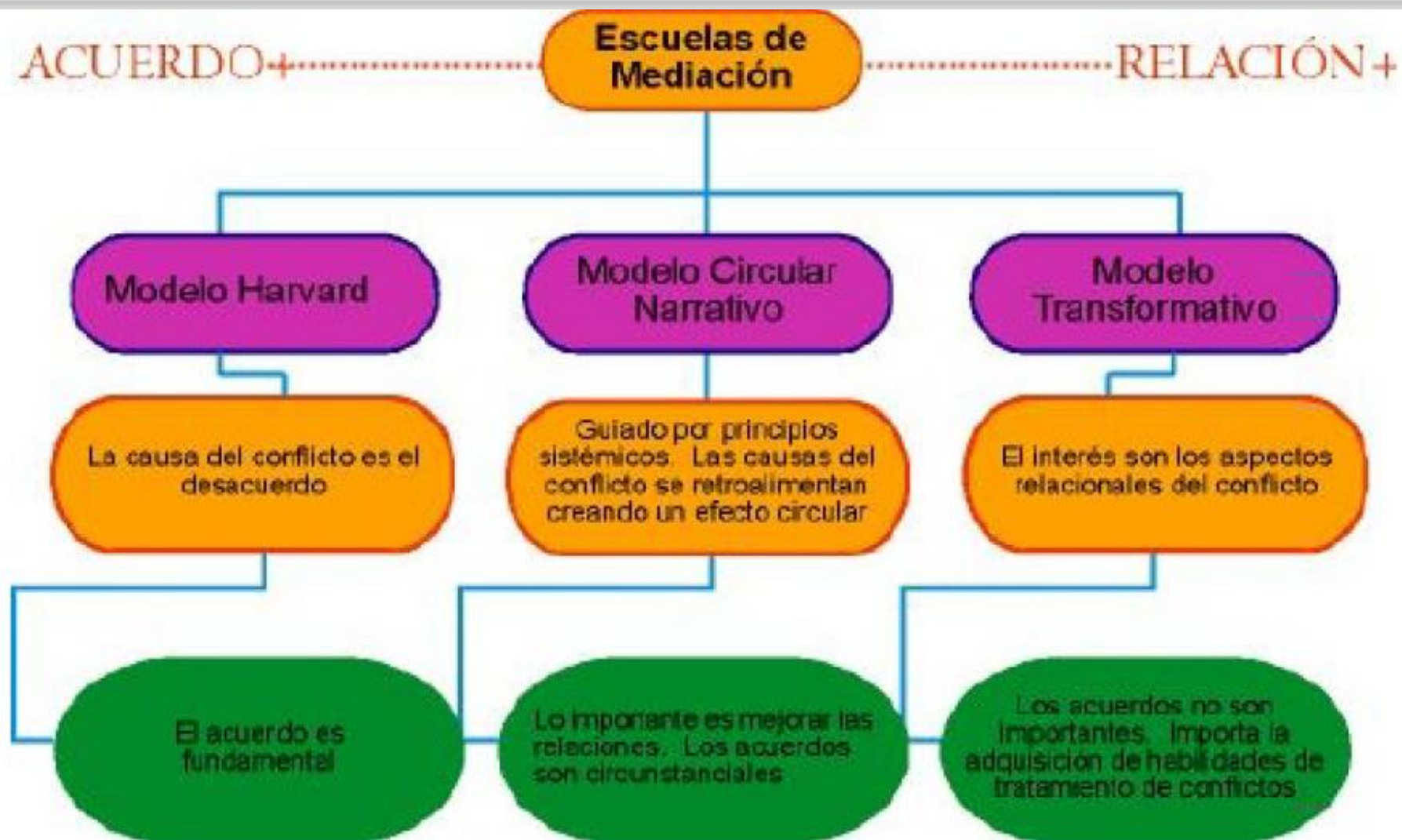
Parteix de la idea que el conflicte és consubstancial a la societat i és el que provoca els canvis.
La mediació es converteix en la millor manera per ajudar a relacionar-se, a transformar-se i viure en societat.

Potencial canvi de les persones, no de l'acord

Protagonisme de les parts, empowerment

Folger y Busch, 1980

MEDIACIÓ

PROCEDIMENT

1. **FASE INFORMATIVA** → Explicació de la mediació, acceptació de les parts.
2. **FASE DE TROBADA I ACOLLIDA** → Reunions amb les parts per comprendre el conflicte i les posicions.
3. **DESENVOLUPAMENT DE LA MEDIACIÓ** → Reunions amb les parts per apropar postures. Aplicació de les tècniques de mediació. Ponderar interessos vs. posicions i buscar punts d'acord i desacord.
4. **FASE D'ACORD** → Plantejament de propostes i formulació de l'acord. Redacció de l'acta.

Flexibilitat quant al nombre de fases

PROCEDIMENT

**FASE INICIAL O FASE DE
PREMEDIACIÓ**

SOL·LICITUD MEDIACIÓ. VIES

1. Inici de la mediació per pacte de les parts en un contracte, conveni, etc.
2. Inici de la mediació per consens d'ambdues parts postconflicte
3. Inici de la mediació per derivació judicial o arbitral
4. Inici de la mediació per derivació legal

PROCEDIMENT

FASE INFORMATIVA

Recopilar informació

Parts → Mediador(s)

- Subjectes
- Objecte: conflicte
- Conseqüències
- Experiència prèvia en mediació
- Disponibilitat per intervenir

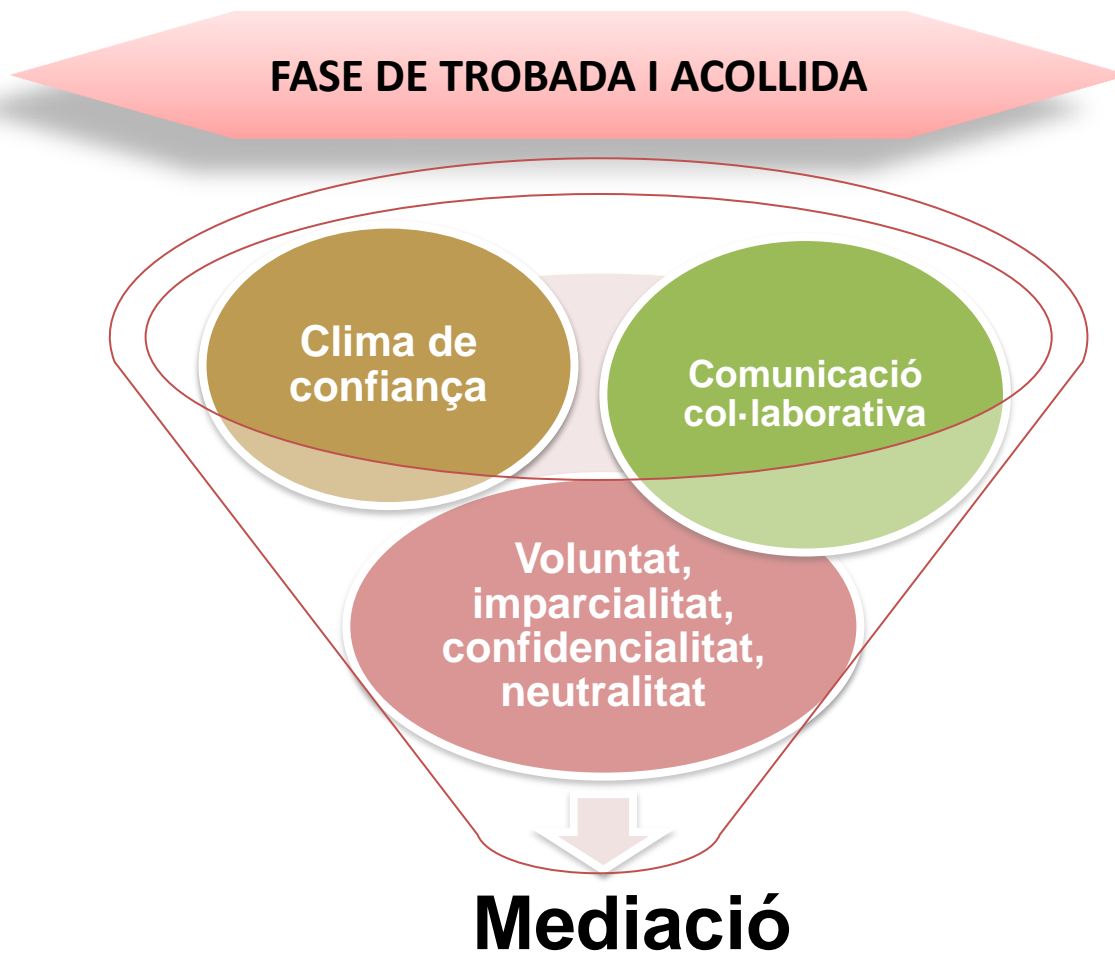

Oferir informació

Mediador(s) → Parts

- Concepte i funcionament de la mediació
- Sessions i desenvolupament
- Persones intervinents en la mediació
- Conseqüències de la mediació

PROCEDIMENT

PROCEDIMENT

FASE DE TROBADA I ACOLLIDA

Escolta activa

Centre d'atenció del mediador:
sentiments i opinions
Escoltar, no solament sentir
No interrompre
No mirar amb gest inquisidor

Les parts se senten escoltades,
compreses

Accentuar dades significatives per
reconduir la situació

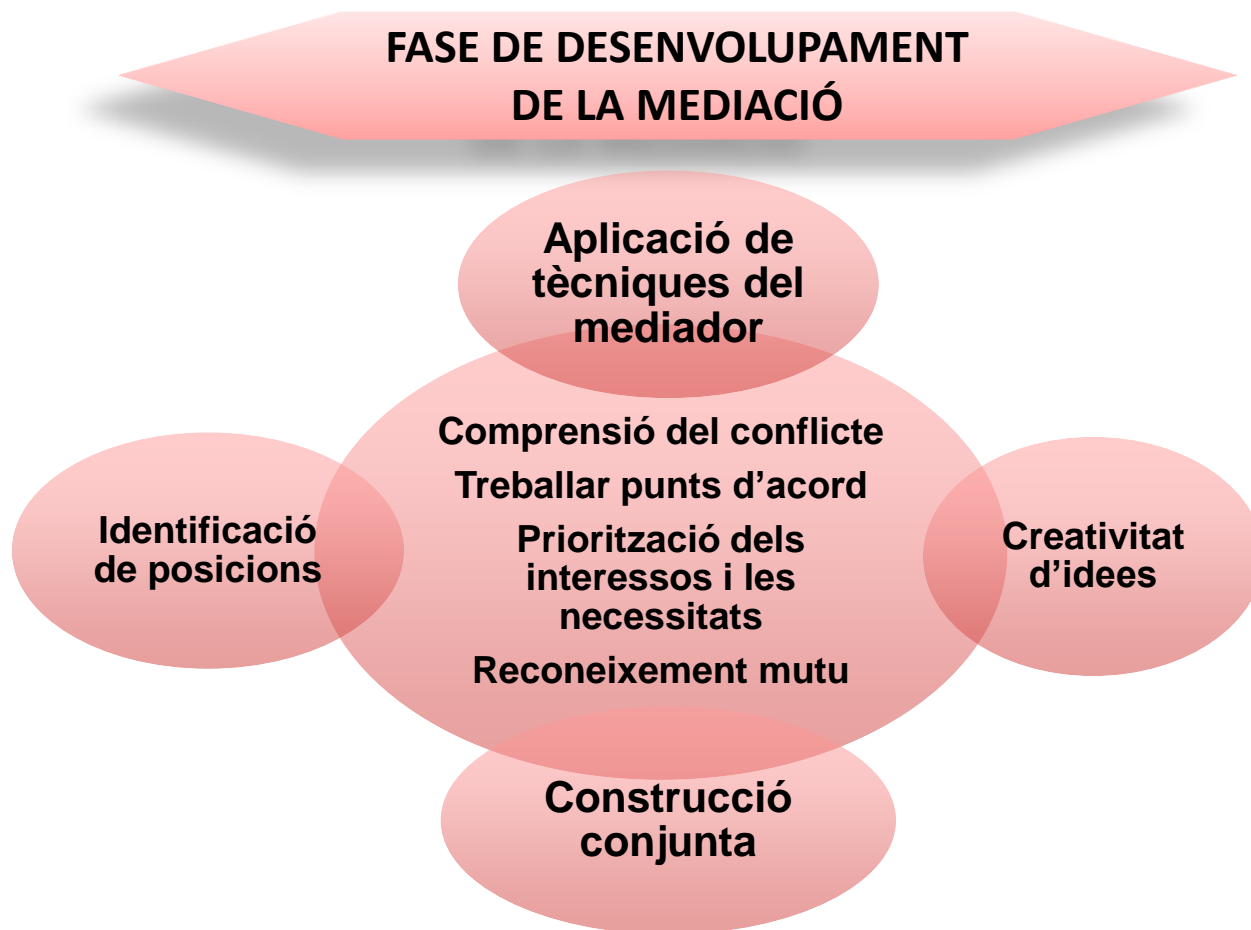
Confirmació dels interessos

Parafraseig

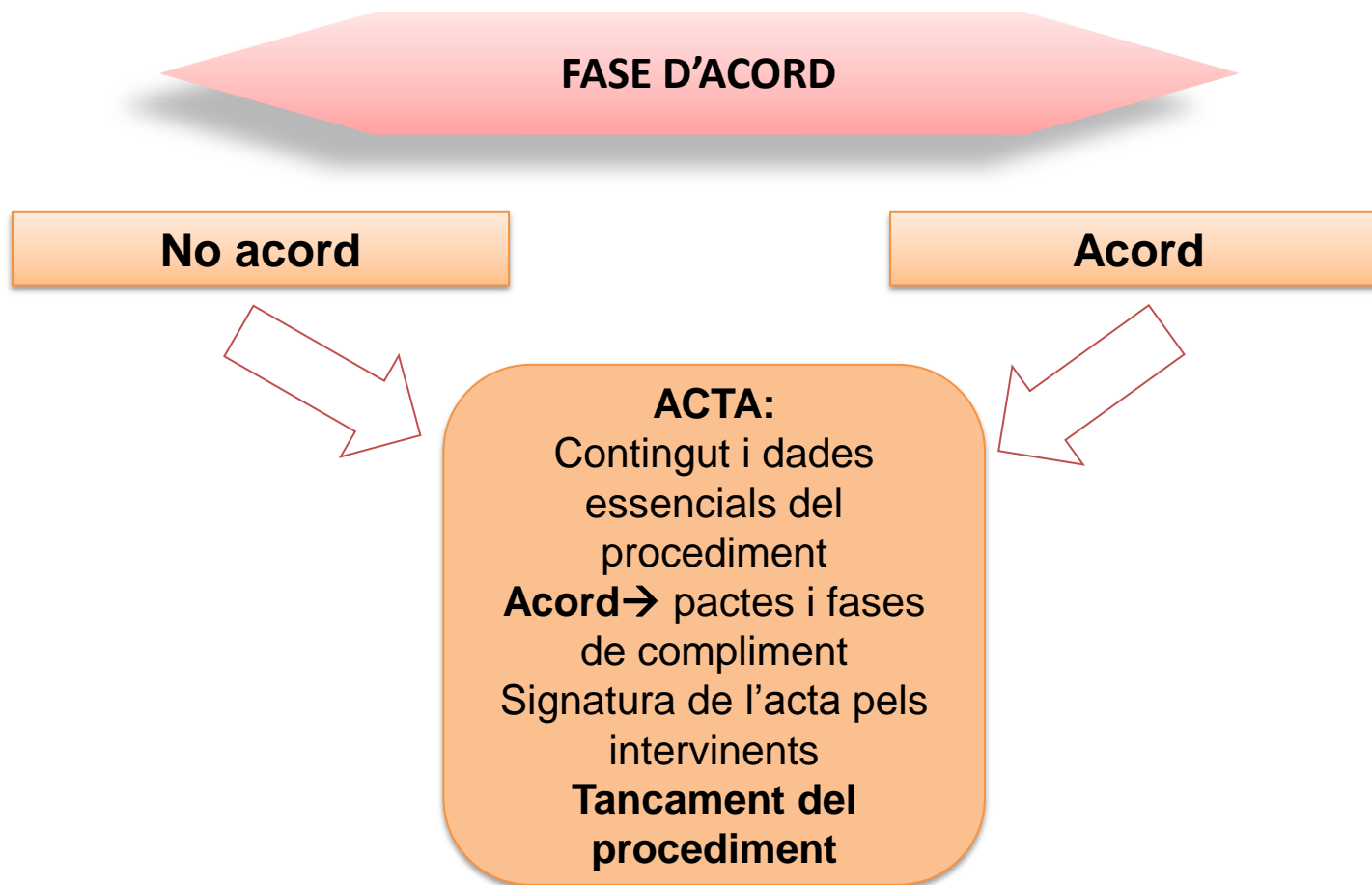
Reiterar el discurs sense connotacions negatives,
de manera imparcial.
Abús → Condescendència
Ús d'expressions:
- Si li he entès bé, vostè ha dit...
- Corregisca'm si m'equivoque, vostè ha dit...
- Vostè se sent dolgut per...
- Desitja comentar-me vostè alguna cosa més?

Possibilitat d'escoltar el
relat de manera objectiva,
sense la càrrega emocional

PROCEDIMENT

PROCEDIMENT

Uns altres àmbits?

Mediació de consum?

Mediació familiar?

Mediació penal?

Mediació en l'àmbit financer?

ALGUNES QÜESTIONS

La mediació serveix per a tot?

La mediació és la resposta al “moviment d’accés a la justícia”. Cal abandonar el procés?

Hem de substituir la via judicial per la mediació?

Tots i totes som aptes per a ser mediadors?

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA (U[©]) Facultat de Dret

ADR. SOLUCIÓ EXTRAJURISDICCIONAL DE CONFLICTES

Ana Isabel Blanco García

Prof. Ajudant Doctor en Dret Processal, UV

ARBITRATGE

CONCEPTE

Via heterocompositiva

Actuació “supra parts”

Imposició de la solució

Alternativa a la jurisdicció

↳ Auxili judicial

Matèria disponible

AVANTATGES

- Voluntarietat
- Rapidesa
- Flexibilitat
- Menor formalitat
- Confidencialitat
- Menors costos

Menors costos?

<<http://www.tav.icav.es/contenido.php?idioma=es&menucat=2&aneu=7>>

<<http://www.cortearbitrajeymediacionvalencia.com/arbitraje/informacion-tarifas-corte-y-arbitros/>>

<<http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/cost-and-payment/costs-and-payment-of-costs/>>

VINCULACIÓ AMB LA VIA JUDICIAL?

Convivència pacífica àrbitres-jutges → intervenció mínima

1. Intervenció potestativa: designació judicial dels àrbitres, assistència en la realització de proves, mesures cautelars
2. Forçosa: anul·lació, revisió, execució i reconeixement i execució de laudes estrangers

Article 8 Llei 60/2003 → Funcions d'auxili judicial

MARC JURÍDIC VIGENT

LLEI 60/2003, DE 23 DE DESEMBRE, D'ARBITRATGE

- Llei model UNCITRAL de 1985.
- Fomenta —i en té vocació— l'arbitratge, especialment el comercial internacional-EM: vol convertir Espanya en centre d'arbitratge per resoldre conflictes en les relacions amb Hispanoamèrica.

MARC JURÍDIC VIGENT

Llei 11/2011, de 20 de maig, de reforma de la Llei 60/2003 i de regulació de l'arbitratge institucional en l'Administració General de l'Estat

- Competència a les Sales civils i Penal dels TSJ: auxili judicial
- Arbitratge estatutari en les societats de capital, es reconeix la seua naturalesa d'arbitratge però s'estableixen les garanties necessàries per a la incorporació de la clàusula de submissió a l'arbitratge.
- Impuls dels arbitratges institucionals.
- No condició d'advocat sinó de jurista.
- Incompatibilitat de funció mediador-àrbitre, llevat que les parts ho vulguen.
- Contractació d'una assegurança de responsabilitat civil o garantia equivalent.
- Ús de la llengua pròpia de parts, testimonis, perits, etc.
- Flexibilització dels efectes del laude dictat fora de termini.

CONVENI ARBITRAL. CONTINGUT

CONTINGUT MÍNIM

- Voluntat de les parts de sotmetre a arbitratge totes o algunes de les controvèrsies que han sorgit o pugen sorgir en el futur.
- Identificació de les parts.
- Identificació de la relació jurídica o controvèrsia.

CONTINGUT COMPLEMENTARI

- Designació d'àrbitre o àrbitres.
- Institució arbitral.
- Opció per l'arbitratge d'equitat.
- Determinació del procediment.
- Determinació del lloc de l'arbitratge, la llengua, l'inici, els terminis, l'oralitat o l'escriptura, el nomenament de perits, el termini per dictar el laude.

CONVENI ARBITRAL

Document ESCRIT signat per les parts o intercanvi de cartes, telegrames, fax o uns altres mitjans de telecomunicació que deixen constància de l'acord (art. 9.3).

- a) Clàusula incorporada a un contracte o com a acord independent.
- b) Conveni per referència o per remissió que consta en document separat.
- c) Conveni tàcit, derivat de l'intercanvi de demanda i contestació, en què és afirmada la seua existència d'una banda i no es negada per l'altra.
- d) Conveni arbitral electrònic.
- i) Conveni arbitral contingut en un contracte d'adhesió (ha de poder-se negociar).

EFFECTE

EFFECTE

CLASSES D'ARBITRATGE

1. Forma de resolució del laude

Arbitratge de dret vs. arbitratge d'equitat

2. Subjecte que dirimeix l'arbitratge

Arbitratge institucional vs. arbitratge *ad hoc*

3. Matèria i regulació

Arbitratge general vs. arbitratges especials

4. Abast de l'objecte arbitral

Arbitratge internacional vs. arbitratge intern

1. Moment de la celebració del conveni les parts tinguen domicili en Estats diferents.
2. El lloc de l'arbitratge, el lloc de compliment d'una part de les obligacions de la relació jurídica de les quals dimane la controvèrsia o el lloc amb el qual aquesta tinga una relació més estreta, estiga fora de l'Estat en què les parts tinguen els domicilis.
3. La relació jurídica de la qual deriva la controvèrsia afecte interessos del comerç internacional.

SUBJECTES → ÀRBITRE + PARTS

Àrbitre → Arts. 12-21 Llei 60/2003

- ✓ Persones naturals en ple exercici dels seus drets civils
- ✓ Imparcialitat → Cap recusació
- ✓ Nombre imparell
- ✓ Arbitratge *ad hoc* o institucional (amb reglament)
- ✓ Nomenament (art. 15)
- ✓ Acceptació dels àrbitres (art. 16)
- ✓ No haver estat mediador prèviament en la mateixa causa (excepte acord de les parts)
- ✓ Poden controlar la seua pròpia competència (principi kompetenz-kompetenz, control previ inicial en el procés)
- ✓ Dret de retribució a través d'honoraris i despeses → provisió de fons

PROCÉS vs. PROCEDIMENT ARBITRAL

PRINCIPIS PROCÉS ARBITRAL

Art. 24 LA

- *Actus trium personarum*
- Dualitat de posicions
- Contradicció o audiència
- Igualtat

VULNERACIÓ = Art. 41 LA

PROCEDIMENT ARBITRAL

- Llibertat de formes. Pacte de les parts
- Rapidesa
- Economicitat
- Confidencialitat

LLOC DE L'ARBITRATGE (Art. 26 LA)

1. Les parts podran determinar lliurement el lloc de l'arbitratge. Mancant l'acord, ho determinaran els àrbitres, ateses les circumstàncies del cas i la conveniència de les parts.

2. Sense perjudici del que es disposa en l'apartat anterior, els àrbitres podran, prèvia consulta a les parts i excepte acord en contrari d'aquestes, reunir-se en qualsevol lloc que estimen apropiat per sentir els testimonis, els perits o les parts, o per examinar o reconèixer objectes, documents o persones. Els àrbitres podran celebrar deliberacions en qualsevol lloc que estimen apropiat.

LLENGUA DE L'ARBITRATGE (Art. 28 LA)

1. Les parts podran acordar lliurement la llengua o les llengües de l'arbitratge. Mancant acord, i quan de les circumstàncies del cas no es permeta delimitar la qüestió, l'arbitratge es tramitarà en qualsevol de les llengües oficials en el lloc on es desenvolupen les actuacions. La part que al·legue desconeixement de la llengua tindrà dret a audiència, contradicció i defensa en la llengua que utilitze, sense que aquesta al·legació pugui suposar la paralització del procés.

Tret que en l'acord de les parts s'haja previst una altra cosa, la llengua o les llengües establertes s'utilitzaran en els escrits de les parts, en les audiències, en els laudes i en les decisions o comunicacions dels àrbitres, sense perjudici d'allò assenyalat en el paràgraf primer.

En tot cas, els testimonis, els perits i les terceres persones que intervinguen en el procediment arbitral, tant en actuacions orals com enescrites, podran utilitzar la seua llengua pròpia. En les actuacions orals es podrà habilitar com a intèrpret qualsevol persona coneixedora de la llengua emprada, previ jurament o promesa d'aquella.

2. Els àrbitres, excepte oposició d'alguna de les parts, podran ordenar que, sense necessitat de procedir a la seua traducció, qualsevol document siga aportat o qualsevol actuació realitzada en llengua diferent de la de l'arbitratge.

FORMA DE L'ARBITRATGE (Art. 30 LA)

- 1. Excepte acord en contrari de les parts, els àrbitres decidiran si han de celebrar-se audiències per a la presentació d'al·legacions, la pràctica de proves i l'emissió de conclusions, o si les actuacions se substanciaran solament per escrit. No obstant això, llevat que les parts hagueren convingut que no se celebren audiències, els àrbitres les assenyalaran, en la fase apropiada de les actuacions, si qualsevol de les parts ho sol·licitara.*
- 2. Les parts seran citades a totes les audiències amb suficient antelació i podran intervenir-hi directament o per mitjà dels seus representants.*
- 3. De totes les al·legacions escrites, documents i altres instruments que una part aporte als àrbitres es donarà trasllat a l'altra part. Així mateix, es posaran a la disposició de les parts els documents, dictàmens pericials i altres instruments probatoris en què els àrbitres puguen fundar la seua decisió.*

ESQUEMA DEL PROCEDIMENT

- 1) **SOL·LICITUD D'ARBITRATGE:** Requeriment
- 2) **AL·LEGACIONS:**
 - Demanda
 - Demanda principal + cautelars
 - Excepcions: competència dels àrbitres, validesa del conveni arbitral, imparcialitat
 - Laude parcial de les excepcions i/o mesures cautelars
 - Contestació a la demanda
- 3) **PROVA.** Cap auxili judicial (art. 33)
- 4) **CONCLUSIONS DE LES PARTS**
- 5) **LAUDE** (cap també per acord de les parts)
 - ✓ Facultat esmenadora
 - ✓ Anul·lació: TSJ
 - ✓ Revisió: TS

MESURES CAUTELARS

Garantia de l'efectivitat de la resolució que el tribunal dicte

- Principi d'oportunitat i principi dispositiu: sols a instància de part
- No cap tutela *ex officio*
- Principi de contradicció
- Principi d'igualtat

ARTICLE 722 LEC

MESURES CAUTELARS (II)

Art. 23 LA

1. Excepte acord en contrari de les parts, els àrbitres podran, a instància de qualsevol d'elles, adoptar les mesures cautelars que estimen necessàries respecte de l'objecte del litigi. Els àrbitres podran exigir caució suficient al sol·licitant.

2. A les decisions arbitrals sobre mesures cautelars, qualsevol que siga la forma que revestisquen, els serà aplicable les normes sobre anul·lació i execució forçosa de laudes.

Art. 8 LA

3. Per a l'adopció judicial de mesures cautelars serà tribunal competent el del lloc en què el laude haja de ser executat i, en defecte d'això, el del lloc on les mesures hagen de produir la seua eficàcia, de conformitat amb l'article 724 de la Llei d'Enjudiciament Civil.

MESURES CAUTELARS (III)

ANTE CAUSAM?

Art. 11.3 LA

3. El conveni arbitral no impedirà a cap de les parts, amb anterioritat a les actuacions arbitrals o durant la seua tramitació, sol·licitar d'un tribunal l'adopció de mesures cautelars ni a aquest concedir-les.

MESURES CAUTELARS (IV)

1. Mesures que asseguren l'execució (embargament preventiu)
2. Mesures que conserven la situació de fet tal qual es trobava a l'inici del procés (intervenció de comptes)
3. Mesures que anticipen el resultat del procés: cessació de la producció, de la comercialització d'un producte, de la publicitat ja començada, etc.

*Fumus boni
iuris*

*Periculum
in mora*

Caució

PROVA. Pràctica

- a) Unitat d'acte
- b) Immediació
- c) Contradicció
- d) Documentació

Assistència judicial a l'àrbitre (Art. 33 LA)

1. Els àrbitres o qualsevol de les parts amb la seua aprovació podran sol·licitar del tribunal competent assistència per a la pràctica de proves, de conformitat amb les normes que li siguen aplicables sobre mitjans de prova. Aquesta assistència podrà consistir en la pràctica de la prova davant el tribunal competent o en l'adopció per aquest de les concretes mesures necessàries perquè la prova puga ser practicada davant els àrbitres.
2. Si així se li sol·licitara, el Tribunal practicarà la prova sota la seua exclusiva adreça. En un altre cas, el Tribunal es limitarà a acordar les mesures pertinents. En tots dos supòsits, el Secretari judicial lliurarà al sol·licitant testimoniatge de les actuacions.

RESOLUCIONS ARBITRALS

De fons

- **Contradicció**
 - ✓ Estimadores
 - ✓ Desestimadores
- **Sense contradicció**
 - ✓ Acord de les parts
 - ✓ Abandonament d'una part

Processals

- Resolucions d'ordenació processal, de mera tramitació
- Resolucions d'ordenació material: admissió de prova, audiència prèvia o tutela cautelar...

TERMINACIÓ ANORMAL DE L'ARBITRATGE

MOTIUS PROCESSALS

Finalitza amb inexistència de pronunciament sobre l'objecte del procés o sobre el fons de l'assumpte, que queda sense judici, i, amb això, sempre que el conveni arbitral mantinga la seua eficàcia, seria possible plantejar un ulterior procés arbitral entre les mateixes parts i sobre la mateixa pretensió.

- **Desistiment de la demanda**, llevat que el demandat s'hi opose i els àrbitres li reconeguen interès: 38.2, a)
- **Sobreseïment**: no presenta demanda en termini (art. 31.a), no es presenta provisió de fons (art. 21.2), falta de competència dels àrbitres o continuació innecessària (38.2, c)
- **Arxivament de les actuacions** (art. 38.2,b)
- **Caducitat**

TERMINACIÓ ANORMAL DE L'ARBITRATGE

MOTIUS MATERIALS

Finalitza amb pronunciament sobre el fons de l'assumpte i amb efectes de cosa jutjada

- **Laude per acord de les parts** de la demanda, llevat que el demandat s'opose i els àrbitres li reconeguen interès: 38.2, a)
- **Aplanament:** acte del demandant pel qual manifesta no oposar-se a la pretensió de l'actor o pel qual abandona l'oposició
- **Renúncia:** desistiment de la pretensió o dret pel demandant
- **Transacció**

TERMINACIÓ NORMAL DE L'ARBITRATGE

LAUDE

LAUDE / LAUDE PARCIAL

Laude de dret vs. laude d'equitat

- Motivació en dret → norma jurídica.
- Motivació en equitat → “lleial saber i entendre” de l'àrbitre.

Deure de motivació!!

Laude definitiu vs. laude ferm

Definitiu? Ferm?

TERMINACIÓ NORMAL DE L'ARBITRATGE

LAUDE. Contingut

1. Delimitació del **lloc** i la **data** en què es dicta.
2. **Determinació subjectiva**: tant de l'àrbitre o els àrbitres que ho dicten com de les parts demandant i demandada (fins i tot institució arbitral).
3. Enumeració de manera clara i separada dels **antecedents de fet**, dades de la demanda i els de la contestació a la demanda, així com els mitjans de prova que es van admetre i van practicar i si es va produir alguna incidència en aquesta pràctica.
4. Pronunciament entorn de les **costes** (art. 37.6):
 - a) Els honoraris i les despeses dels àrbitres.
 - b) Honoraris i despeses dels defensors o representants de les parts.
 - c) Si escau, el cost del servei prestat per la institució administradora de l'arbitratge.
 - d) Altres despeses originades en el procediment arbitral.
5. **Signatura dels àrbitres**

TERMINACIÓ NORMAL DE L'ARBITRATGE

LAUDE. Termini (Art. 37 LA)

Termini legal: 6 mesos des de la data de la presentació de la contestació a la demanda o de l'expiració del termini per presentar-la.

Possibilitat de pròrroga: termini no superior a dos mesos (excepte acord en contrari de les parts). Interessant canvi respecte de la legislació anterior, major comandament de l'àrbitre.

Expiració del termini: Es manté, excepte acord contrari de parts, la validesa del laude. Podria reclamar-se responsabilitat arbitral o institucional.

CONTRA EL LAUDE...

- 1. Correcció, aclariment, esmena, complement o extralimitació**
- 2. Acció d'anul·lació**
- 3. Judici de revisió**

Correcció, aclariment, esmena, complement o extralimitació Art. 39 LA

Sol·licitud dins dels 10 dies següents a la notificació del laude

Instància de part o d'ofici?

• **Opcions:**

1. Correcció d'errors de càlcul, de còpia, tipogràfics, etc.
2. Aclariment de pronunciament fosc.
3. Complement per incongruència per omissió.
4. Rectificació de l'extralimitació parcial del laude, quan s'haja resolt sobre qüestions no sotmeses a la seua decisió o sobre qüestions no susceptibles d'arbitratge.

Termini de resolució: 10 dies, excepte complement (20 dies), i excepte arbitratge internacional (1 o 2 mesos).

Laude final que inclou aquests extrems.

Correcció

- **Errors de càlcul:** incorrecta determinació de quantitats fixades en el laude, com quanties a les quals es condemna el demandat
- **Errors de còpia:** equivocar cognoms o noms de les parts.
- **Errors tipogràfics:** faltes d'ortografia produïts en la impressió o transcripció informàtica.
- **Errors de naturalesa similar:** qualsevol altre possible error en el laude, aquells que produeixen o poden produir un *lapsus calami*.

Aclariment

- Afavorir el **compliment dels requisits interns** del laude referits a la claredat, precisió i adequada separació de pronunciaments.
- Pot referir-se a **un punt específic del laude**, com succeeix amb el pronunciament sobre la pretensió indemnitzadora exigida pel demandant.
- Pot referir-se a una **part concreta del laude**, això és, com podria ser l'afectació a tota la resolució d'aquest, o a la descripció dels fets, premissa essencial per entendre posteriorment el sentit final del pronunciament o pronunciaments del laude (utilització de termes equívocs, formalització de pronunciaments de manera vaga...).

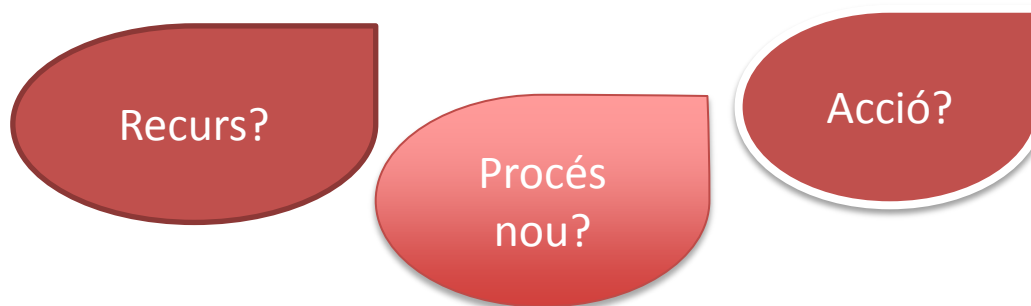
Complement del laude

- Es fa referència al complement del laude respecte de **peticions formulades i no resoltes** en ell; i a la rectificació de l'**extralimitació del laude**.
- Es tracta de dos conceptes diversos, que afecten l'excés o el defecte del laude, i que poden tractar-se conjuntament, establint en cada cas les diferències existents entre tots dos.

Rectificació per extralimitació

- Quan l'extralimitació es produeix com a conseqüència de la resolució arbitral sobre qüestions que no poden ser objecte d'arbitratge. Es refereix a la **inarbitrabilitat**.
- Quan l'extralimitació es genera com a conseqüència de la resolució arbitral que es pronuncia sobre qüestions que no han estat plantejades als àrbitres per les parts. Es refereix als límits funcionals dels àrbitres. Connecta directament amb la noció d'**incongruència** per excés objectiva, i se n'exclou la subjectiva (s'exclou la possibilitat que el laude pugui contenir pronunciaments respecte de qui no va ser part en el procés).

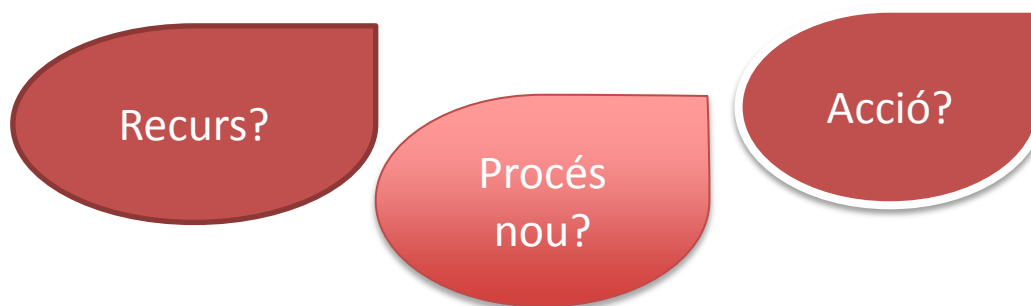
ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

MOTIUS (*Numerus clausus*)

1. El conveni arbitral no existeix o no és vàlid.
2. No ha estat adequadament notificada la designació d'un àrbitre o de les actuacions arbitrals o no ha pogut, per qualsevol altra raó, fer valdre els seus drets.
3. Els àrbitres han resolt sobre qüestions no sotmeses a la seua decisió.
4. La designació dels àrbitres o el procediment arbitral no s'han ajustat a l'acord entre les parts, tret que l'acord ha estat contrari a norma imperativa o no ajustat a la llei.
5. Els àrbitres hagen resolt sobre qüestions no susceptibles d'arbitratge.
6. El laude és contrari a l'ordre públic.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

MOTIUS (*Numerus clausus*)

1. El conveni arbitral no existeix o no és vàlid.
2. No ha estat adequadament notificada la designació d'un àrbitre o de les actuacions arbitrals o no ha pogut, per qualsevol altra raó, fer valer els seus drets.
3. Els àrbitres han resolt sobre qüestions no sotmeses a la seua decisió.
4. La designació dels àrbitres o el procediment arbitral no s'han ajustat a l'acord entre les parts, tret que l'acord anara contrari a norma imperativa o no ajustat a la llei.
5. Els àrbitres hagen resolt sobre qüestions no susceptibles d'arbitratge.
6. El laude és contrari a l'ordre públic.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

INEXISTÈNCIA O INVALIDESA DEL CONVENI

- Afecta el naixement de l'arbitratge
- Necessària protesta o denúncia en el procés (art.6 LA). Es convalida si no es produeix aquesta denúncia prèvia, excepte quan afecta matèries imperatives (consumidors).
- Solament és possible plantejar anul·lació per aquesta via de la llei d'arbitratge i no pel procés declaratiu civil que permet la impugnació d'un contracte per les causes que invaliden els contractes.

Estimació del motiu: nul·litat del laude i de tot l'arbitratge + Expedita la via judicial o, si escau, subscriure un conveni arbitral *ex novo*.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

NOTIFICACIÓ INADEQUADA DE DESIGNACIÓ D'ÀRBITRES O ACTUACIONS ARBITRALS

- ❑ Absència o deficient realització dels actes de comunicació, que provoca indefensió. Perquè provoque indefensió, segons el TC espanyol, “haurà d'imputar-se de manera directa a una conducta activa o omissiva de l'òrgan, i exclou aquelles conductes provocades per l'interessat, ja siga per negligència o per falta de diligència deguda”.
- ❑ Art. 5 LA ❑ Maneres de realitzar la notificació:
 - ✓ Lliurament personal al destinatari, en el seu domicili, residència habitual, establiment o adreça;
 - ✓ Telex, fax o un altre mitjà de telecomunicació electrònic, telemàtic o d'una altra classe semblant que permeta l'enviament i la recepció d'escrits i documents i deixar constància de la seua remissió i de la seua recepció.

Estimació del motiu: nul·litat del laude sense retrotraure les conseqüències per ser vàlid el conveni arbitral.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

RESOLUCIÓ ARBITRAL DE QÜESTIONS NO SOTMESES A LA SEUA DECISIÓ

❑ CONGRUÈNCIA

- ✓ **Incongruència omisiva o falta d'exhaustivitat** (absència de pronunciaments) no es pot qüestionar a través de l'anul·lació sinó de l'aclariment, esmena o complement.
- ✓ **Incongruència per excés:**
 - Ultrapetitum (atorgar més del demanat)
 - Extrapetitum (concedeix allò no demanat o ho denega per causes diverses de les al·legades, ja siga perquè existeixen pronunciaments respecte de qui no va ser part o alguna cosa que no va ser demanada, perquè es fon en causa no al·legada per la part o perquè es pronuncia sobre una excepció no al·legada).

Estimació del motiu: nul·litat dels pronunciaments del laude sobre qüestions no sotmeses a la seua decisió.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

DESIGNACIÓ D'ÀRBITRES I PROCEDIMENT NO AJUSTATS A L'ACORD DE LES PARTS

- Designació dels àrbitres** per autonomia de la voluntat o norma. Exemples:
 - ✓ Nombre diferent del pactat o del que estableix la LA
 - ✓ Vulneració de requisits i normes per ser àrbitre
- Procediment arbitral**: vulneració dels pactes de parts (idioma, lloc, forma oral/escrita de les actuacions, notificació...)

Estimació del motiu: nul·litat de l'arbitratge, s'entendrà com no realitzat. Conveni vàlid.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

MATÈRIA NO DISPONIBLE

- Art. 2 LA** → Susceptibles d'arbitratge les controvèrsies sobre matèries de lliure disposició conforme a dret.
- Flexibilitat de la norma.

Estimació del motiu: deixa expedita la via judicial.

ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

CONTRARI A L'ORDRE PÚBLIC

- ❑ **Concepte jurídic indeterminat**
- ❑ **Definició per la jurisprudència:** vulneració dels drets fonamentals i les llibertats públiques garantides constitucionalment a través de la CE i que en l'àmbit dels drets de caràcter material cristal·litzen entorn dels principis jurídics, públics i privats, polítics, morals i econòmics, que podrien constituir l'organització política, social i econòmica del país, inclosos els drets fonamentals consagrats en la CE.

Estimació del motiu: invalidesa arbitratge. Possibilitat d'instar nou arbitratge. No cap via judicial.

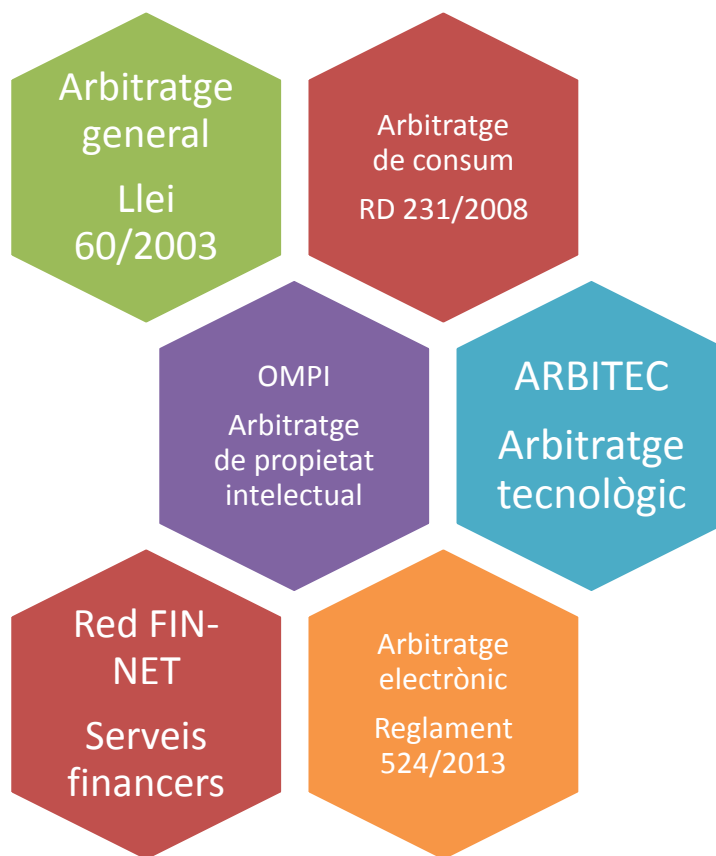
ANUL·LACIÓ Art. 41 LA

CONTRARI A L'ORDRE PÚBLIC

❑ **Supòsits**

- ✓ Vulneració dels principis d'audiència, de contradicció i d'igualtat.
- ✓ Proves il·lícites o rebuig no motivat d'algun mitjà de prova.
- ✓ Falta de motivació del laude.
- ✓ Alteració de l'essencialitat d'un laude en fase d'aclariment o esmena.

ARBITRATGE

ARBITRATGES
SECTORIALS?

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA (U[©]) Facultat de Dret